

## Lauksaimniecības konsultatīvās padomes 2026. gada 5. augusta sēdes

### PROTOKOLS

Rīgā

2026. gada 5. augustā

Nr. 2.2-6e/6/2026

**Vieta:** klātienes sēde ZM 23. stāva zālē

**Sēdes sākums:** plkst. 10:00

**Sēdes norises tiesiskais pamats:** Ministru kabineta 2022. gada 6. decembra noteikumi Nr. 769 "Lauksaimniecības konsultatīvās padomes nolikums".

**Sēdes dalībnieki.** Lauksaimnieku konsultatīvās padomes (turpmāk – Padome) sēdē ar balss tiesībām piedalās:

| Nr.p.k. | Pārstāvētās iestādes/biedrības nosaukums, ieņemamais amats                                                                    | Padomes locekļa vārds, uzvārds  |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| 1.      | Zemkopības ministrs, Padomes priekšsēdētājs                                                                                   | Uldis Augulis                   |
| 2.      | Zemkopības ministrijas valsts sekretāra p.i.                                                                                  | Liene Jansone                   |
| 3.      | Biedrības "Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija" valdes priekšsēdētājs                                            | Mārtiņš Gaiķēns                 |
| 4.      | Biedrības "Latvijas Zemnieku federācija" valdes priekšsēdētāja                                                                | Agita Hauka                     |
| 5.      | Biedrības "Latvijas lauksaimniecības kooperatīvu asociācija" valdes priekšsēdētājs                                            | Rolands Feldmanis               |
| 6.      | Biedrības "Latvijas Jauno zemnieku klubs" pārstāvis                                                                           | Rūdolfs Pulkstenis (attālināti) |
| 7.      | Biedrības "Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome" valdes priekšsēdētājs                                                | Guntis Gūtmanis                 |
| 8.      | Biedrības "Lopkopības saimniecību asociācija" valdes locekle                                                                  | Dzintra Lejniece                |
| 9.      | Biedrības "Zemnieku saeima" valdes priekšsēdētājs                                                                             | Juris Lazdiņš (attālināti)      |
| 10.     | Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācijas pārstāvis, biedrības "Latvijas Pienašimnieku Centrālā savienība" valdes priekšsēdētājs | Jānis Šolks (attālināti)        |
| 11.     | Lauksaimnieku apvienības valdes priekšsēdētāja                                                                                | Sandra Stricka                  |

Citi Padomes sēdes dalībnieki:

| Nr. p.k. | Iestādes/biedrības nosaukums, ieņemamais amats                                      | Vārds, uzvārds             |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| 1.       | Biedrības "Zemnieku saeima" valdes loceklis                                         | Mārtiņš Trons (attālināti) |
| 2.       | Biedrības "Latvijas lauksaimniecības kooperatīvu asociācija" padomes priekšsēdētājs | Indulis Jansons            |

|    |                                                                                                                                     |                     |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 3. | Biedrības “Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome” valdes loceklis                                                            | Aivars Bernāns      |
| 4. | Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta direktore                                                  | Biruta Inģiļāvičute |
| 5. | Lauku atbalsta dienesta direktora vietnieks                                                                                         | Indulis Āboliņš     |
| 6. | Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tirgus kopējās organizācijas nodaļas vadītāja                          | Dace Freimane       |
| 7. | Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vadītāja                  | Indra Ruļuka        |
| 8. | Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta Atbalsta un kapitāla attīstības nodaļas vadītāja vietniece | Inese Štromberga    |
| 9. | Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta Atbalsta un kapitāla attīstības nodaļas vecākā eksperte    | Kristīne Krastiņa   |

Saskaņā ar Ministru kabineta 2022.gada 6.decembra noteikumu Nr. 769 “Lauksaimniecības konsultatīvās padomes nolikums” 18.punktu, Padome ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse no padomes locekļiem. Padomes sēdē piedalās 11 (vienpadsmit) Padomes locekļi, tāpēc Padome ir lemttiesīga.

**Padomes sēdes protokolētājas:** Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta Atbalsta un kapitāla attīstības nodaļas vecākā eksperte Kristīne Krastiņa un Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vadītāja Indra Ruļuka.

Padomes sēde pasludināta par slēgtu, līdz ar to audioieraksts, videotiešraide un videoieraksts netiek veikts.

## SĒDES DARBA KĀRTĪBA

1. Par MK noteikumu projekta “Aizdevuma piešķiršanas kārtība primārās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem kredītsaistību refinansēšanai” (26-TA-992) atbalsta saņēmēju loku (saņemts priekšlikums no Latgales ražojošo lauksaimnieku apvienības par pretendentu loka paplašināšanu iekļaujot atbilstīgās kooperatīvās sabiedrības).

2. Par EK grozījumiem KLP SP regulās, paredzot iespēju pielāgot tiešmaksājumu finansējumu 2027. gadam, saistībā ar minerālmēslu sadārdzinājumu.

### 1. Par MK noteikumu projekta “Aizdevuma piešķiršanas kārtība primārās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem kredītsaistību refinansēšanai” (26-TA-992) atbalsta saņēmēju loku

*B. Inģiļāvičute (ZM)* informē, ka daļai lauksaimniecības produkcijas ražotāju finanšu grūtības pēdējos gados radušās ražošanas izmaksu un aizdevumu procentu likmju pieauguma, nelabvēlīgu laikapstākļu, kā arī lauksaimniecības produkcijas cenu svārstību dēļ. Šo apstākļu ietekmē atsevišķām saimniecībām ir samazinājušies ieņēmumi un radušās grūtības savlaicīgi izpildīt esošās kredītsaistības. Lai šajā situācijā

atbalstītu lauksaimniecības produkcijas ražotājus, Zemkopības ministrija ir sagatavojusi Ministru kabineta noteikumu projektu "Aizdevuma piešķiršanas kārtība primārās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem kredītsaistību refinansēšanai".

Skaidro, ka programmas ietvaros kopējais pieejamais finansējums ir 21 milj. *euro*, no kura Austrumu pierobežas lauksaimniekiem paredzēta atsevišķa 5 milj. *euro* rezerve uz vienu mēnesi, tādējādi garantējot finansējuma pieejamību lauksaimniekiem teritorijās ar izteiktākiem ekonomiskās noturības riskiem.

Programmas mērķis ir stiprināt primārās lauksaimniecības produkcijas ražotāju finanšu stabilitāti un nodrošināt iespēju refinansēt esošās kredītsaistības gadījumā, kad saimniecības rīcībā nav pietiekamu finanšu resursu likviditātes problēmu novēršanai. Vienlaikus norāda, ka programma sākotnēji paredzēta primārās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem un pēc programmas uzsākšanas ir nepieciešams vērtēt, vai pieejamais finansējums būs pietiekams lauksaimnieku vajadzībām.

Papildus informē, ka ir saņemts Latgales ražojošo lauksaimnieku apvienības (turpmāk – LRLA) priekšlikums paplašināt noteikumu projektā paredzēto atbalsta saņēmēju loku, tajā iekļaujot arī atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības.

Norāda, ka kooperatīvo sabiedrību iekļaušana atbalsta saņēmēju lokā būtiski mainītu programmas tvērumu, jo pieejamais finansējums būtu jāsadala ne tikai starp lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, bet arī lielākiem tirgus dalībniekiem.

Ņemot vērā izteikto priekšlikumu par kooperatīvo sabiedrību iekļaušanu atbalsta saņēmēju lokā, Zemkopības ministrija ir veikusi potenciāli atbilstīgo kooperatīvo sabiedrību analīzi, pamatojoties uz kooperatīvo sabiedrību iesniegtajiem uzņēmumu gada pārskatiem par 2025. gadu.

Veiktās analīzes rezultātā secināts, ka noteikumu projekta nosacījumiem pēc būtības varētu atbilst četras kooperatīvās sabiedrības, no kurām divas ir Latgales reģiona kooperatīvās sabiedrības. (plašāka informācija pielikumā).

Saistībā ar saņemto priekšlikumu vērš uzmanību, ka gadījumā, ja noteikumu projekts tiek papildināts, paredzot iespēju atbalsta saņēmēju lokā iekļaut arī kooperatīvās sabiedrības, atbalsta saņemšanas iespējas būtu nodrošināmas visām atbilstīgajām kooperatīvajām sabiedrībām neatkarīgi no to reģiona.

### **Sēdes laikā izteiktie viedokļi:**

*L. Jansone (ZM)* informē, ka pašlaik nav iespējams prognozēt to lauksaimnieku skaitu, kuri varētu pieteikties atbalsta saņemšanai, kā arī kopējo nepieciešamā finansējuma apmēru, jo Zemkopības ministrijas rīcībā nav faktiskās informācijas par saimniecību pašreizējo finansiālo situāciju un saimniecību skaitu, kurām būtu nepieciešama kredītsaistību refinansēšana un kuras izmantotu iespēju pieteikties atbalstam. Līdz ar to būtu svarīgi programmu uzsākt ar noteikumu projektā paredzētajiem nosacījumiem un praktiski izvērtēt faktisko pieprasījumu pēc finansējuma.

*U. Augulis (ministrs)* informē, ka sākotnēji noteikumu projektā paredzētais atbalsts bija plānots primārās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, bet Latgales ražojošo lauksaimnieku apvienība ir izteikusi priekšlikumu paplašināt atbalsta saņēmēju loku,

tajā iekļaujot arī atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības. Par šo priekšlikumu sākotnēji ir notikušas pārrunas, taču, lai vispusīgi izvērtētu priekšlikumu un uzklautu konsultatīvās padomes locekļu viedokli, ir sasaukta šī konsultatīvās padomes sēde, kurā šis jautājums ir jāizlemj.

*A. Bernāns (LRLA)* vērš uzmanību uz to, ka pēdējo trīs gadu ārējo apstākļu ietekmē finanšu plūsmas problēmas skārušas ne tikai saimniecības, bet arī kooperatīvās sabiedrības, kas ir tieši saistītas ar lauksaimniecības nozari. Īpaši sarežģīta situācija ir pierobežas teritorijās, kur drošības riski un citi ārējie faktori ietekmē uzņēmumu aktīvu vērtību un finansējuma pieejamību.

Nemot vērā, ka radušās problēmas nav saistītas ar uzņēmumu neefektīvu darbību, bet gan ar ārējiem apstākļiem, nepieciešams savlaicīgs atbalsts finanšu plūsmas stabilizēšanai, tādēļ aicina kooperatīvās sabiedrības iekļaut atbalsta programmā jau šobrīd, lai tām būtu iespēja pārvarēt radušos finansiālos izaicinājumus.

#### **Vienojas:**

1. Atbalstīt Ministru kabineta noteikumu projekta steidzamu virzību, lai nodrošinātu aizdevumu pieejamību primārās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem kredītsaistību refinansēšanai.

2. Mēneša laikā pēc programmas darbības uzsākšanas sagatavot grozījumus Ministru kabineta noteikumos, paplašinot atbalsta saņēmēju loku un tajā iekļaujot atbilstīgas lauksaimniecības kooperatīvās sabiedrības.

#### **2. Par EK grozījumiem KLP SP regulējumā, kas paredz iespēju pielāgot tiešo maksājumu finansējumu 2027. gadam saistībā ar minerālmēslu sadārdzinājumu.**

*L. Jansone (ZM)* informē, par tiešmaksājumu finansējuma palielinājumu.

2026. gada 22. jūlijā stājās spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2026/1768, ar kuru grozīta KLP stratēģisko plānu regula (ES) 2021/2115 un KLP horizontālā regula (ES) 2021/2116. Ar grozījumiem ieviests jauns 103.a pants, kas dalībvalstīm dod iespēju koriģēt 2027. gada tiešo maksājumu finansējumu, to palielinot vai samazinot atbilstoši valsts vajadzībām. Latvijai paredzēta iespēja palielināt 2027. gada tiešo maksājumu finansējumu par 35,2 milj. euro.

Tiek skaidrots, ka šādas izmaiņas ieviestas, lai dalībvalstis varētu sekmīgi īstenot savus KLP stratēģiskos plānus un nepieciešamības gadījumā reaģēt uz neparedzētiem apstākļiem, tostarp mazināt minerālmēslu cenu pieauguma radīto ietekmi uz lauksaimniecības nozari. Vienlaikus tiek informēts, ka KLP stratēģiskā plāna grozījumi Eiropas Komisijai jāiesniedz līdz 2026. gada 31. augustam.

Zemkopības ministrijas priekšlikums ir izmantot regulā paredzēto iespēju un palielināt 2027. gada tiešo maksājumu finansējumu par 35,2 milj. euro. Šo papildu finansējumu paredzēts novirzīt ekoshēmām EKO1 "Atbalsts par videi un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi", EKO4 "Atbalsts par saudzējošu lauksaimniecības praksi" un

EKO5 “Atbalsts par slāpekļa un amonjaka emisiju un piesārņojumu mazinošu lauksaimniecības praksi”.

Vienlaikus, palielinot kopējo tiešo maksājumu finansējuma piešķirumu, ir jāpalielina arī saistītais ienākumu atbalsts par proteīnaugu audzēšanu, lai nodrošinātu Regulas (ES) 2021/2115 96. panta 3. punktā noteikto prasību vismaz 2 % no tiešo maksājumu finansējuma paredzēt šim atbalstam.

Tāpat, lai pēc kopējā tiešo maksājumu finansējuma palielināšanas nodrošinātu Regulas (ES) 2021/2115 98. pantā noteiktās 10 % prasības izpildi ienākumu atbalsta pārdales vajadzību risināšanai, Zemkopības ministrija rosina veikt finansējuma pārdali no ilgtspēju sekmējošā ienākumu pamatatbalsta (ISIP) uz Maksājumu mazajiem lauksaimniekiem un Ilgtspēju sekmējošo pārdalošo ienākumu papildatbalstu. Pārdalošā ienākumu atbalsta ietvaros papildu finansējumu rosina novirzīt atbalsta likmes palielināšanai par platību no 30,01 līdz 100 hektāriem, tādējādi mērķtiecīgāk stiprinot atbalstu maza un vidēja lieluma ražojošām saimniecībām.

### **Zemkopības ministrija skaidro, ka priekšlikums balstās uz šādiem apsvērumiem:**

1. Regulas (ES) 2026/1768 mērķis ir dot dalībvalstīm iespēju mazināt krīžu, tostarp minerālmēslu cenu pieauguma, radīto ietekmi uz lauksaimniecības nozari.
2. Eiropas Komisija ir apstiprinājusi, ka 2027. gada tiešo maksājumu finansējuma palielināšana nozīmē finansējuma pārcelšanu uz 2035. gadu un nesamazina Latvijai pieejamo KLP finansējumu 2028.–2034. gada plānošanas periodā.
3. Papildu finansējumu paredzēts novirzīt EKO1, EKO4 un EKO5, jo šīs ekoshēmas galvenokārt ir mērķētas uz lauksaimniekiem, kurus visvairāk skāris minerālmēslu cenu pieaugums. Vienlaikus kopš 2023. gada šajās intervencēs piemērotās atbalsta likmes ir bijušas minimālajā vai tikai nedaudz augstākā līmenī un nevienu gadu nav sasniegušas KLP stratēģiskajā plānā paredzēto atbalsta likmi.
4. Papildu finansējuma piešķiršana samazinās nepieciešamību turpmāk pārdalīt finansējumu no ISIP uz ekoshēmām, lai nodrošinātu tajās vismaz minimālās atbalsta likmes, tādējādi saglabājot augstāku ISIP finansējumu un atbalsta likmi.
5. Lai arī pēc 2027. gada tiešo maksājumu finansējuma palielināšanas tiktu nodrošināta KLP regulā noteiktā prasība vismaz 2 % no tiešo maksājumu finansējuma novirzīt saistītajam ienākumu atbalstam par proteīnaugu audzēšanu, paredzēts palielināt šīs intervences finansējumu līdz 2 % līmenim.
6. Lai arī pēc 2027. gada tiešo maksājumu finansējuma palielināšanas tiktu nodrošināta KLP regulā noteiktā prasība vismaz 10 % no tiešo maksājumu finansējuma novirzīt taisnīgākai ienākumu sadalei par labu mazākām un vidējām saimniecībām, paredzēts palielināt finansējumu Maksājumam mazajiem lauksaimniekiem un Ilgtspēju sekmējošajam pārdalošajam ienākumu papildatbalstam.

### **Sēdes laikā izteiktie viedokļi:**

Padomes locekļi atbalsta Zemkopības ministrijas priekšlikumu izmantot Regulā (ES) 2026/1768 paredzēto iespēju palielināt 2027. gada tiešo maksājumu finansējumu un attiecīgi virzīt nepieciešamos KLP stratēģiskā plāna grozījumus.

Vienlaikus no biedrības “Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija puses tika izteikts priekšlikums papildu finansējumu novirzīt arī bioloģiskajām saimniecībām, norādot, ka arī bioloģiskajā lauksaimniecībā, jo īpaši piena lopkopības saimniecībās, tiek izmantoti bioloģiskajai lauksaimniecībai atbilstošas mēslošanas metodes, tostarp mēslošanas līdzekļi, kuru ražošanā izmantotas dzīvnieku izcelsmes izejvielas.

Diskusijas laikā tika norādīts, ka papildu finansējuma piešķiršana ir jāpamato ar mēslošanas līdzekļu augsto cenu ietekmes mazināšanu, savukārt bioloģisko saimniecību gadījumā būtu sarežģītāk pamatot tiešu sasaisti ar minerālmēslu cenu pieauguma radīto izmaksu slogu. Turklāt EKO7 “Atbalsts par agroekoloģijas praksi bioloģiskajās saimniecībās” faktiskā izlaide nesasniedz KLP stratēģiskajā plānā plānoto apjomu, kā rezultātā faktiskā atbalsta likme jau pašlaik ir augstāka par plānoto. Līdz ar to papildu finansējuma novirzīšana EKO7 pašreizējo grozījumu ietvaros netika atbalstīta.

### **Vienojas:**

1. Atbalstīt Zemkopības ministrijas priekšlikumu izmantot Regulā (ES) 2026/1768 paredzēto iespēju un palielināt 2027. gada tiešo maksājumu finansējumu par 35,2 milj. euro.

2. Virzīt nepieciešamos KLP stratēģiskā plāna grozījumus iesniegšanai Eiropas Komisijā līdz 2026. gada 31. augustam, papildu finansējumu novirzot EKO1, EKO4, EKO5 un saistītajam ienākumu atbalstam par proteīnaugu audzēšanu, un veicot finansējuma pārdali no ilgtspēju sekmējošā ienākumu pamatatbalsta (ISIP) uz Maksājumu mazajiem lauksaimniekiem un Ilgtspēju sekmējošo pārdalošo ienākumu papildatbalstu, lai nodrošinātu Regulas (ES) 2021/2115 98. pantā noteiktās 10 % prasības izpildi ienākumu atbalsta pārdales vajadzību risināšanai.

Sēdes noslēgumā atgādina, ka nozaru stratēģiju iesniegšanas termiņš ir 2026. gada 1. septembris.

### **SĒDES NOSLĒGUMS**

*U. Augulis (ministrs)* sēdi pasludina par slēgtu plkst. 11.00

Padomes priekšsēdētājs

U. Augulis

Sēdi protokolēja:

K. Krastiņa  
I. Ruļuka

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU  
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU